

**МУНИЦИПАЛДЫГ БЮДЖЕТТЕН ХАНДЫРЫЛГАЛЫГ ШКОЛА НАЗЫНЫ
ЧЕТПЭЭН УРУГЛАР АЛБАН ЧЕРИ ОВУР КОЖУННУН ХАНДАГАЙТЫ СУУРНУН
ХОЛУШКАК ХЕВИРНИН «ЧЕЧЕК» АТТЫГ УРУГЛАР САДЫ**

**Чогаадыг
«Мээн удуртукчу ажылымга шиитпирлерим»**

Белеткээн:
«Чечек уруглар садынын эргелекчизи
Монгуш Чойганмаа Александровна

Хандагайты 2024 чыл

«Удуртуру дээрге - баш удур белеткеп коору,
ажыл-чорудулганы чорудары, туннээри болур»

Удуртулга ажылынга шиитпирлерни хулээп алыры-удуртукчу кижинин бугу талалыг бедик билиг мергежилинден, амгы уенин Федералдыг куруне стандартынын беш угланыышкынныг сорулгаларын салып алгаш, школа назыны четпээн уруглар албан черин бугу талалыг сайзырадыры болур.

Удуртуп башкарары – удуртукчунун бугу талалыг шын салган эгелээшкининден, планнаашкынындан кончуг хамааржыр. Мээн коружум: удуртукчу чугле удуртулга–биле кызыгаарланмас ужурлуг, а харын будун коллективи-биле, чашкы салгалдын келир уези дээш, кайгамчыктыг улуг корабльга олурупкаш, океаннарнын шапкын, куштуг чалгыгларынче удур эжиндирери-дир деп санаар мен. Шапкын, куштуг чалгыгларже удур эжиндириишкиннин туннелинден, ажылга кандыг кандыг чаа уенин негелделеринге хамаарыштыр шиитпирлерни хулээп алыры билдинер.

Удуртукчу ажылымга бирги чадада шиитпирим- карларны шын шилип алыры болгаш быжыглаары, коллектив биле быжыг, эп-найыралдыг харылзааны тудуп, ажылдакчы бурузу-биле чоок чугаалажып билири болур. Коллективте ажылдап турар ажылдакчыларны хереглээр ужурлуг чуулдери болгаш амгы уенин негелдезинге дуушкен технологиялар, база дериг-херекселдер-биле хандыраары. Ийиги чадада - уруглар албан черинин кижизидикчи башкылары-биле ФГОС-тун беш угланыышкыннарынга (ниитилелге эш-оору, улуг кижилер-биле харылзажып билири, шингээдип, билип алыры, чугаазынын, мага – бодунун сайзыралы, уран чуулге хамаарылгазы) даянмышаан, практиктиг хемчеглерни педчовулелдерге сайгарып, уре туннелдиг шиитпирлерни хулээп алыры болур. Ушку чадада - чогаадыкчы езу-биле ажылдап турар башкыларнын билиин доктаамал бедидип, бот-ооредилегзин чугула угланыышкыннар-биле чедип алырын болгаш педагогиктиг темазын шын шилип алгаш, практиказынга даянып, инновациялыг аргаларны ажылынга ажыглаарын - шиитпирге киирери чугула.

Башкылар коллективинин бедик мергежилинден ажылдын бедик уре-туннели дыка улуг хамаарылгалыг. Ылангыя ооредилге-кижизидилгенин шынары Федералдыг стандарттын негелдезин канчаар боттандырып ажылдаарындан кончуг хамааржыр. Башкыларнын чаа технологиянын негелдезин езугаар интеграциялыг оюн-кичээлдерни коргузуп, боттарынын байлак аргадуржулгазын тарадырын шиитпирге кирип хулээп алыр чугула. Коллективте башкылаашкын ажылынын бедик туннели дээрге-удуртукчунун ажылындан кончуг салдарлыг болурун демдеглевес арга чок.

Ооредилге-кижизидилге ажылынга кандыг арга-методтарны ажыглап тургаш, чаа чадаже кодуруп экижидерии, уругларнын ооредилгеге хандыкшылын, кижизидилгенин дээштиг чоруун канчап чедип алырыл дээш оон-даа оске хун-буруде тургустунуп келир айтырыгларны чугула шиитпирге хуннун-не хулээп алыр ужурлуг.

Амгы уенин Федералдыг стандарттын негелделеринге дууштур шиитпирлерни хулээп алырыга бирги чадада эн чугула чуулдерни четчелеп шиитпирлээри болур: ооредилге-методиктиг комплексти болуктерге дерип тургузары; программалар, уругларга литературалар, номнар, дидактиктиг болгаш коргузуг материалдар болгаш уруг бурузунге улээр материалдар чугуула хамааржыр.

Шиитпирлерим аразындан эн-не кол чугулага демдеглээр ажылым- ада-иелер-биле быжыг харылзаа. Удуртукчу чыл санында чаа ооредилге чылынын эгелээни-биле, бир дугаар уруглар албан черинче ажы-толун эккелген ада-ие бурузу биле керээни чарары-база бир улуг шиитпирим. Ада-ие бурузу-биле керээни чарып алыры- уругнун школа кирер назынынга чедир озулдезинге, ооредилге-кижизидилгезинге чугула рольду ойнаар ужурлуг.

XXI-ги чус чылдың шалып агымындан чыдып кагбайн, өоредилге шугумунда чаартылгалар-биле деңге чорууру – мээң база бир шиитпирим!